

PRIPOROČILA ZA ODVZEM, TRANSPORT IN OPREDELITEV PUNKTATOV TELESNIH VOTLIN

Vzorec tekočine iz telesne votline odvzame zdravnik ob lokalni anesteziji pod sterilnimi pogoji in vzorci za laboratorijske preiskave v naslednjem vrstnem redu:

- mikrobiološke preiskave;
- citološke preiskave (levkociti, diferenciacija celic, hemoglobin, hematokrit) v epruveto **z vijoličnim zamaškom** (antikoagulant K₃EDTA);
- biokemične preiskave in določitev relativne gostote v epruveto **z rdečim zamaškom** (brez antikoagulant);
- določitev pH v epruveto **z zelenim zamaškom** (antikoagulant Li-heparin) ali **brizgo za plinsko analizo krvi** (anaeroben odvzem).

Na epruveto ali v LIS je **obvezen zapis vrste vzorca punktata** (plavralni, peritonealni, perikardialni, sinovialni, CAPD, cista,...).

Punktat mora biti **v laboratoriju čim hitreje**, najkasneje **v eni uri po punkciji**. Vzorec do transporta v laboratorij hranite na sobni temperaturi.

Z določitvijo koncentracije **proteinov, albumina** in **LDH** v punktatu in sočasno odvzetem serumu, punktata lahko opredelimo v transudat ali eksudat. Za opredelitev uporabljamo **Lightove** in **Rothov kriterij**.

Lightovi kriteriji za opredelitev punktata kot eksudata so:

- koncentracija celokupnih proteinov v punktatu **> 30 g/L**;
- količnik proteini_{punktat}/ proteini_{serum} **> 0,5**;
- encimska aktivnost LDH v punktatu **> 3,3 μkat/L**, oz. večja od 2/3 serumske encimske aktivnosti;
- količnik LDH_{punktat}/ LDH_{serum} **> 0,6**;

Priporočen **Rothov kriterij** za opredelitev punktata kot eksudata je:

- razlika v koncentraciji albumina: razlika albumin_{serum}–albumin_{punktat} **< 12 g/L**;

Pri opredeljevanju punktata telesnih votlin vrednotimo rezultate analiz punktata glede na rezultate enakih analiz v serumu, zato je nujen sočasen odvzem venske krvi, sicer opredelitev na transudat ali eksudat ni mogoča.